

**ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ
з курсу «СОЦІОЛОГІЯ ДИТИНСТВА»**

1. Соціологія дитинства як галузь соціології: предмет, об'єкт, цілі та завдання. Проблема інституціоналізації.
2. Категоріальний апарат соціології дитинства. Поняття «дитина», «дитинство». «підліток»
3. Поняття «онтогенез», «життєвий шлях», «життєвий цикл» в описах індивідуального розвитку.
4. Аналіз дитинства як показник цінності періоду дитинства у житті людини.
5. Психічний та соціальний вік дитини.
6. Соціальний статус груп різного віку. Елементи вікового статусу: права та обов'язки, норми та вікові ролі, статусна символіка, образ життя, вікове бачення світу.
7. Обряди переходу від одного віку до іншого (обряди ініціації).
8. Дитинство як соціальний інститут.
9. Історія дослідження дитинства: особливості розвитку дитини та сприйняття дитинства у різні історичні епохи.
10. Аналіз дитинства в різних соціальних науках.
11. Теоретичні підходи до вивчення дитинства та дитячої соціалізації.
12. Дитинство як певна культурно-історична цінність (еволюціоністський підхід).
13. Дитинство як частина соціальної структури суспільства.
14. Сучасні тенденції та основна проблематика дослідження дитинства та дітей.
15. Теорія інтерпретативного відтворення суспільства У. Корсаро.
16. Дитяча культура як інтерпретативна репродукція суспільства.
17. «Емансипація» дитинства» та «індивідуалізація дитинства»: сутність феноменів
18. «Стандартизація та дестандартизація дитинства», «зникнення дитинства»: сутність феноменів.
19. Методи дослідження дитинства.
20. Характеристика методів антропологічного дослідження дитинства та дітей.
21. Характеристика методів етнографічного дослідження дитинства та дітей.
22. Характеристика методів психологічного дослідження дитинства та дітей.
23. Використання лонгітюдних, панельних, та когортних прикладних досліджень для аналізу дитинства та дітей.
24. Межі використання спостереження, інтерв'ю, анкетування дітей.
25. М'які методики дослідження дітей та дитинства: гра-інтерв'ю, малюнкові та графічні анкети, анкети-комікси, твори.

26. Етичні принципи проведення досліджень дітей.
27. Системи навчання та виховання у різних суспільствах та в різні історичні епохи.
28. Цінності системи навчання та виховання у різних суспільствах.
29. Поняття «дитяча культура», «індустрія дитинства».
30. Поняття та складові дитячого фольклору.
31. Дитячий гумор. Феномен дитячого анекдоту.
32. Поняття «політика дитинства». Дискурсивне формування політики дитинства: діти як «ресурс нації».
33. Політика дитинства за умов різних суспільств та різних ідеологій.
34. Політизація дитинства.
35. «Політика дитинства» та експлуатація теми дитинства у політиці.
36. Права людини. Права дитини. Правове визначення «дитина».
37. Міжнародні та національні документи, що регулюють правовий стан дитини.
38. Діти-сироти як особлива соціальна група.
39. Проблема торгівлі дітьми.
40. Прояви дитячої девіації та способи її профілактики.
41. Соціальні політики щодо дітей в сучасній Україні.
42. Діти і війна: теоретичний та емпіричний виміри дослідження
43. Діти без дитинства: актуальні дослідницькі напрямки.
44. Моделі психологічної та соціальної реабілітації дітей, що опинились у несприятливих умовах розвитку.
45. Дитяча праця та механізми протидії економічній експлуатації дітей.
46. Основні медіактивності сучасних дітей та методики їх вимірювання.
47. Соціальна захищеність» як оцінка ефективності соціального захисту дитинства. Об'єктивні та суб'єктивні індикатори соціальної захищеності дітей.
48. Діти поколінь X Y Z, Z-A: аналіз ціннісних преференцій.